

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Nógrád Megyei Bíróság ... (...szám alatti) ügyvéd által képviselt ... (... szám alatti) felperesnek -... (... szám alatti) ügyvéd által képviselt ... Zrt. (... szám alatti) I. rendű, ... (... szám alatti) ügyvéd által képviselt ... Rt. (... szám alatti) II. rendű alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében - mely perbe a II. rendű alperes pernyertessége érdekében ... (... szám alatti) ügyvéd által képviselt ... Biztosító Zrt. (... szám alatti) beavatkozó beavatkozott -meghozta a következő

í t é l e t e t:

A megyei bíróság kötelezi az I. és II. rendű alpereseket, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessenek meg egyetemlegesen 6.940.123.- (hatmillió-kilencszáznegyvenezer-egyszázhuszonhárom) forintot, annak 2005. február 23. napjától 2005. június 30. napjáig évi 9,5 %, 2005. július 1. napjától 2005. december 31. napjáig évi 7 %, 2006. január 1. napjától 2006. június 30. napjáig évi 6 %, 2006. július 1. napjától 2006. december 31. napjáig évi 6,5 %, 2007. január 1. napjától 2007. június 30. napjáig 8 %, 2007. július 1. napjától 2007. december 31. napjáig évi 7,75 %, 2008. január 1. napjától 2008. június 30. napjáig évi 7,5 %, 2008. július 1. napjától 2008. december 31. napjáig évi 8,5 %, 2009. január 1. napjától 2009. június 30. napjáig évi 10 %, 2009. július 1. napjától 2009. december 31. napjáig évi 9,5 %, 2010. január 1. napjától 2010. február 4. napjáig évi 6,25 %, míg 2010. február 5. napjától a kifizetés napjáig járó, az esedékességet megelőző naptári félév utolsó napján érvényben lévő jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, továbbá 700.770.- (hétszázezer-hétszázhetven) forint perköltséget.

Kötelezi a megyei bíróság az I. és II. rendű alperest, hogy az államnak külön felhívásra egyetemlegesen fizessenek meg 416.400.- (négyszáztizenhatezer-négyszáz) forint le nem rótt illetéket, továbbá a Nógrád Megyei Bíróság Gazdasági Hivatalának külön felhívásra 137.265.- (egyszázharminchétezer-kettőszázhatvanöt) forint állam által előlegezett perköltséget.

A le nem rótt egyéb illetéket, valamint az egyéb költségeiket a peres felek maguk viselik.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a Fővárosi Ítéltáblához címzett, a Nógrád Megyei Bíróságon 5 példányban benyújtott fellebbezéssel lehet élni.

A bíróság tájékoztatja a feleket, hogy a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, ha az kizárólag a perköltség viselésére, összegére, vagy az ítélet indokolására irányul. A felek kérelmére a bíróság tárgyalást tart.

A megyei bíróság tájékoztatja a feleket, hogy a fellebbezési idő lejártá előtt előterjesztett kérelmük alapján kérhetik, hogy a Fővárosi Ítéltábla fellebbezésüket tárgyaláson kívül bírálja el.

Az ítélet ellen a fellebbezést előterjesztő fél számára a Fővárosi Ítéltábla előtti eljárásban a jogi képviselőt kötelező.

I n d o k o l á s :

A megyei bíróság az eljárás adatai alapján az alábbi tényállást állapította meg.

A ...-i ingatlan-nyilvántartásban helyrajzi szám alatt nyilvántartott, természetben ..., ... szám alatti, m² területű lakóház, udvar megnevezésű ingatlannak 1482/2220 részben a felperes a tulajdonosa, míg 369/2220-369/2220 részben a felperes gyermekei, és ... a tulajdonosok.

A felperes gyermekei, ... és ... 2006. február 21. napján kelt engedményezési szerződéssel a jelen perben érvényesített kártérítési igényüket, az ebből eredően őket megillető összes követelésüket, járulékaival és a végrehajtási joggal együtt átengedték a felperes részére.

A perbeli ingatlan a ..., ...úton helyezkedik el, mely ... út korábban a balassagyarmati határátkelő helyhez vezetett. Az ingatlan az ... folyó előtt a ... út legutolsó, épületekkel is ellátott ingatlana.

Az ...és ... Igazgatóság (...) 2003. február 21. napján megbízási szerződést kötött fejlesztési munkák lebonyolítására a ... Közhasznú Társasággal, amely társaság az I. rendű alperes jogelődje. A szerződés tárgya szerint az I. rendű alperes jogelődje a megbízó nevében elvégzi működési területén a GKM által jóváhagyott éves terv szerinti új út-, hídépítések, a kapacitás bővítő úthíd rekonstrukciós munkák, és az előkészítést biztosító tervezés, terület-biztosítás lebonyolítását. A 2. számú melléklet tartalmazta a megbízott részletes feladatait, melynek 1. pontja értelmében a megbízott általános kötelessége, hogy a szerződés tárgyát képező projektek előkészítésének és

megvalósításának szervezése, minőségi és mennyiségi ellenőrzése során úgy járjon el, ahogy az a megbízó érdekeinek képviselőjét a legjobban szolgálja. Az 1.2. pont értelmében minden tőle elvárható intézkedést köteles megtenni és a rendelkezésre álló jogi pénzügyi és szervezési eszközökkel biztosítani, hogy a projektek a tervezett, illetve a szerződésekben foglalt határidőre megvalósuljanak. Ennek érdekében a megbízó nevében eljárva megrendeli az egyes projektek megvalósításához szükséges terveket, a tervek elkészítéséhez elvégzi a szükséges adatszolgáltatást, a tervezési munkát figyelemmel kíséri és ellenőrzi, a továbbtervezés szempontjából lényeges kérdésekben a megbízóval egyeztetve utasítást ad, a leszállított terveket ellenőrzi, az esetleges hibákat kijavítja, hiányokat pótoltatja a tervezővel. Elvégzi a szükséges egyeztetéseket, gondoskodik az előírt hatósági engedélyek beszerzéséről, lebonyolítja a feladattervi munkák vállalásba adását a közbeszerzési törvényben foglaltak szerint, ellenőrzi a kivitelezési munkákat a munkaterület átadásától az üzembe helyezésig, továbbá elvégzi a befejezett munkák utó-felülvizsgálatát. Ellátja a projektek jogi-, pénzügyi előkészítésével és végrehajtásával összefüggő feladatokat, beleértve az esetleges társfinanszírozással kapcsolatos ügyeket is. A szerződés 1. számú melléklete értelmében a 2003. évi előirányzott beruházási feladatok, melyre a megbízási szerződés kiterjedt, tartalmazták a ...-országhatár közötti útszakasz bővítését is.

A ... és a ... Határ közti közúti összeköttetés fejlesztése megnevezésű projektre az Útgazdálkodási és Koordinációs Igazgatóság 2003. szeptember 30. napján kötött szerződést azRészvénytársaság II. rendű alperessel, a II. rendű alperes ajánlatának megfelelően a ...-i ... Határ közötti Közúti összeköttetés fejlesztés munkáinak végrehajtására és befejezésére, valamint bármilyen hiba kijavítására.

A II. rendű alperessel kötött vállalkozói szerződés alapján a tervezési munkákat a ... Kft. végezte el, majd ezen tervdokumentáció alapján a kivitelezési munkákat lényegében fővállalkozóként a II. rendű alperes bonyolította.

A munkálatok során a perbeli ingatlan előtti területen jelentős volumentű építkezés folyt. A kivitelezési munka az építési napló adatai szerint 2003. október 20-án kezdődött meg, és 2004. október 18-án fejeződött be. Az érintett ingatlan határánál körforgalmi csomópont kialakítására került sor. Ebbe a körforgalomba csatlakozik be a ... út is, valamint a ... a határ felé elkerülő útszakasz. A beruházást megelőzően a határt megközelítő forgalom teljes egészében a ... utcán, lényegében a perbeli ingatlan előtt bonyolódott. A beruházást követően a ...-es számú főút irányából a határ felé, illetőleg a határtól a ...-es számú főút felé haladó forgalom elkerüli a ... utat, az elkerülő úton. Ez az elkerülő út közvetlenül a körforgalomba csatlakozik.

Az útépitési munkálatok kivitelezése során jelentős földmunkára, tömörítési munkálatokra került sor a perbeli ingatlantól igen kis távolságra.

A felperes az északi elkerülő út kivitelezése során tapasztalta, hogy a lakóépület, valamint a földrészleten álló további épületek - így az ingatlanon üzemelő vendéglátóegység és az autójavító műhelyek - falain, szerkezeti elemein repedések jelentek meg, melyek időről-időre nagyobbak lettek.

A felperes az észleléseit jelezte a ...-i Polgármesteri Hivatal felé. A hivatal 2004. júliusában a helyszínt megtekintve megállapította, hogy a műhelyen és a lakóépületen több helyen láthatóak repedések. Tájékoztatva ugyanakkora felperest, hogy az építésügyi hatóságnak ilyen ügyekben nincs intézkedési lehetősége, a repedések keletkezésének okát csak statikus szakértőnek áll jogában megállapítani. Amennyiben a felperes úgy gondolja, hogy a repedések az útépités során megnövekedett teherautó forgalom miatt keletkeztek az épületeiben, úgy javasolta szakértő felkérését e tény alátámasztására.

A perbeli épületeken az útépitési munkálatokat megelőzően csupán hajszálrepedések voltak, a jelentősebb repedések, szerkezeti károsodások kialakulására az útépités során került sor. Korábban ugyan az épület előtt zajlott a ...i határátkelőn keresztül menő határforgalom, így jelentős volt a kamion forgalom, azonban ebben az időszakban a szerkezeti károsodások bekövetkeztét az ingatlanon lévő épületeken nem tapasztalták.

A felperes a polgármesteri hivataltól kapott tájékoztatás alapján magánszakértői vélemény elkészítését rendelte meg ... építészmérnöktől, akitől kérte az épületek felülvizsgálatát, illetve azok állapotának szakvéleményben történő rögzítését.

A 2004. szeptemberében ... által elkészített szakvélemény megállapította, hogy a határátkelőhöz vezető útrekonstrukciója 2003. kora tavaszán kezdődött meg. Ennek kapcsán közvetlenül a telek szomszédságában, a lakott terület végét jelző táblánál körforgalmú csomópontot építettek, ahová négy irányból fut be az út. A körforgalom kiépítésére a terület fejlesztése miatt került sor. A körforgalomba csatlakozik egy épülő bevásárló központ felé vezető út, mely szintén most épül. A telek mellett, annak közvetlen szomszédságában egy parkoló kapcsolódik be a körforgalomba. Az úttestek és a parkoló alá jelentős feltöltéseket építettek. A telek melletti feltöltés magassága három-öt méterrel van feljebb az eredeti terepszintnél. A terület vízelvezetése, vízháztartása jelentősen megváltozott.

A perbeli telekkel szemközti oldalon, az út másik oldalán is jelentős tereprendezési munkákat végeztek, a terület rendezése és feltöltése után itt helyezték el az útépitéshez használt anyagok ideiglenes depóniáját. A területen lefolyástalan részek is vannak. Az útépités a felmérés időszakában is folyt. A szakértő megállapította, hogy a szakértői szemle során is észlelte, hogy óriási kamion hordja az útépitéshez szükséges anyagokat a szemközti anyagtároló depóniából, melyeket rakodó gépek raknak fel a teherautóra. Egy-egy jármű rakottan 50-100 tonnát képvisel.

Az út alatt egy aluljáró is épül. Az aluljáró padlóvonala a régi terepszint fölé felöltéssel épült. A terep 5-6 méterrel magasabb az eredeténél. Ennek kapcsán jelentősen változtak a terület talajvíz viszonyai is.

... szakvéleményében megállapította, hogy a terület ismertetett átalakítása jelentősen megváltoztatta a terület vízelvezetését, a talaj vízháztartását, a talajvíz viszonyokat. Ezen túlmenően összességében több százezer, esetleg 1.000.000 köbméter anyag megmozgatására került sor. Ennek jelentős része a ...úton történt, 50-80-100 tonnás egységekben.

A feltöltési és útépitési anyagokat az építés időszakában 10-17 teherautó szállította, mely napi 20-60 fuvar jelentett. Ez a mennyiség fél év alatt a ... út ezen szakaszára 5-10.000 fuvarszámot jelentett. Ez a környezetre igen jelentős dinamikus terhelést ró, a szakértői vélemény elkészítésének időpontjában is.

Rögzítette ..., hogy az ingatlanok épületeinek vizsgálatát kiváltó ok az volt, hogy az épületek mindegyikében közel egy időben jelentős repedések jelentek meg. Az épületkárosodások 2003. őszén keletkeztek, és látványosan szaporodtak minden épületen, függetlenül attól, hogy mikor, miből épültek. Az épületek a környezetvizsgálatban ismertetett úttesttől 5-10 méter távolságra találhatók. ... az épületeken jelentős repedéseket talált, mely végig hatol a vízszintes és függőleges teherhordó és nem teherhordó szerkezeteken. A repedések jelentős szerkezeti károsodások, nem csupán esztétikai jelentőségűek. A falszerkezetet a dinamikus terhelés rezgései fellazították, mely a földemek szétzilálódásához vezet. Az épületszerkezetek összefogása, javítása elengedhetetlen a dinamikus terhelés megszűnte után. A két javítóműhely és a büfé szerkezeti károsodásai azonosak a lakóházban tapasztaltakkal. Érzékeltette, hogy annak ellenére, hogy az épületszerkezetek és az alapozási síkok nem azonosak, az épületszerkezetekben keletkezett károk jellege teljesen megegyezik. Olyan repedések alakultak ki, amelyek a sarokból indulnak, kiváltó felfekvése, épületsarkak, fal-földem találkozása. Megfigyelhető, hogy a repedések inkább feljebb tágasabbak, mindezek az épületkárok a dinamikus terhelésre jellemzők.

Az épületkárok okainak megállapításánál ... magánszakvéleményében leszögezte, hogy a nagy testű, nagy tömegű teherautók okozta káros hullámrezgések az egymáshoz kapcsolt épületszerkezeteket szétrázzák, szétzilálják. Ez azért fordulhat elő, mert az úttest nem megfelelő kialakítású, nem elég stabil szerkezetű, a környezetismertetésben leírt, az útépités miatt hirtelen megnőtt óriási terhelésre, valamint az épületekhez túl közel fekvő út, annak nem megfelelő merevsége miatt könnyen átadja az épületekre a káros rezgéseket. A károk elhárítására az épületek

megerősítését, javítását tartja szükségesnek, melyről statikus tervezővel kell szerkezet-megerősítési, kiviteli tervdokumentációt készíttetni, és a kivitelezést csakis ez alapján, felelős műszaki vezető irányításával szabad végezni. Az épületek helyreállításáról hozzávetőleges költségbecslést készített, leszögezve, hogy pontos költségvetés csak a kiviteli tervdokumentáció birtokában készíthető. A költségvetés nem tartalmazta az épületek értékcsökkenését, valamint a már esedékes belső felújításokat, festés és burkolat cseréjét.

A beszerzett szakvélemény alapján a felperes 2004. szeptember 23-án előzetes bizonyítási eljárás iránti kérelmet terjesztett elő a ...Városi Bíróságon a ...Kht. mint megrendelő, és az ... Rt., mint kivitelező ellen, műszaki- és ingatlanforgalmi szakértő kirendelését kérve. Az előzetes bizonyítási eljárás során a ...-i Városi Bíróság az ügyben igazságügyi építésügyi szakértői véleményt szerzett be. A kirendelt szakértő a szakértői vélemény elkészítéséhez útépítés és talajmechanikai kérdéskörben illetve statikai témakörben társszakértőt vont be.

A ... és ... igazságügyi szakértők által 2005. február 22. napján elkészített szakértői vélemény a helyszíni szemle alapján megállapította, hogy az ingatlanon álló önálló épületek mindegyikén az alapozás mélységétől, az épület rendeltetésétől, terjedelmétől függetlenül repedések láthatók. A repedések nagyobb része közel függőleges, melyek fölfelé tágulnak, kisebb része közel 45 fokos. Az első típus elsősorban a dinamikus mozgásokra, a másik típus a süllyedésekre utal. Ebből következően a repedések nagyobb része a dinamikus hatásoknak, kisebb része süllyedésnek köszönhető.

A keletkezett repedések okai lehetnek az épületek szakszerűtlen alapozása, a korábbi feltöltés elkészítésének szakszerűtlensége, az ingatlan körüli, az azon belüli csapadékvíz elvezetésének rendezetlensége, avagy az épületek megvalósítása közben elkövetett építési hibák. A lakóépület és a műhely alapozási szintje mélyen, 3,5-4 méter mélységben van, az alapozás teherhordó talajra került. A Büfé és a gépkocsi tároló alapozása a jelenlegi terepszinthez képest 1,1-1,5 méter mélyen van. Az épületek méretei miatt a sávalapozás mindegyik esetben elegendő lehetne, így valamilyen más hatás lehetett az, ami kiváltotta a rendellenességeket. Az épületeken látható repedések helye, alakja, stb. alapján legfőbb kiváltó oknak a dinamikus hatást lehet megjelölni.

Más tényezők vizsgálatánál az ingatlanon belüli csapadékvíz elvezetésével is foglalkoztak a szakértők. A műhely előtti vízelvezetés megoldott ezen a területen. A beépített, további területrészről a víz elfolyik, ennek eredményeként látható azonban az is, hogy az épületek körüli járdán, a lakás bejáratánál több helyen törés, repedés keletkezett. A vízelvezetés egyedül a lakóépület előkertjében nem megfelelő, azonban a jelek alapján itt sem jelenthető ki egyértelműen, hogy a vízelvezetés

megoldatlansága okozza a repedések kialakulását, abban legfeljebb kismértékben hathat közre.

Az épületek építése közben elkövetett építési hibák nem befolyásolhatták a látható mértékben a repedések kialakulását.

A szakértői vélemény szerint az út forgalmának jelentős nagysága okozhatott a több évtizede készült feltöltésben is kedvezőtlen változásokat. A már nagyobb részben konszolidálódott feltöltés talajszerkezetére ható dinamikus mozgás kiválthatott kismértékű utótömörödést, mely a repedések kialakulását elősegíthette.

Mindezek alapján a szakértői vélemény egyértelműen kijelenti, hogy az épületekben keletkezett repedéseket, az épületek mozgását a kivitelezés, illetve az ezzel együtt járó jelentős, minden korábbinál nagyobb dinamikus terhelés váltotta ki.

A szakértők megítélése szerint a jelen állapot kialakulásához a tulajdonos kismértékben hozzájárult, melynek mértéke kb. 10 %-osra ítéltető, ez magában foglalja az építési hibákat, és a nem minden elemében tökéletes csapadékvíz elvezetést.

Az épületek kárainak helyreállítására, a további állapotromlás megállítására, az épületek abroncsozása szükséges, a helyreállítás költsége ÁFA-val növelten 5.711.248.- forint. Az ingatlan értékcsökkenése 10 %, azt 2.000.000.- forintban határozták meg a szakértők.

A felperes az előzetes bizonyítási eljárás során beszerzett szakértői vélemény alapján a tulajdonostársaktól történő engedményezésre figyelemmel kereseti kérelmet terjesztett elő a ...Kht. I. rendű alperessel, mint megrendelővel, valamint az ...Rt. II. rendű alperessel, mint kivitelezővel szemben, 5.711.248.- forint helyreállítási költség, valamint 2.000.000.-forint értékcsökkenés, mint kár megfizetése iránt.

Az alperesek marasztalását a Ptk. 350. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kérte megállapítani. Kérte továbbá a kártérítés után 2004. október 15. napjától a kifizetés napjáig járó évi 11 % kamat, valamint a magánszakértői vélemény beszerzésével felmerült 92.000.- forint, az előzetes bizonyítással kapcsolatosan felmerült 183.770.- forint szakértői díj, valamint jelen perrel felmerülő perköltségeinek megtérítésére kötelezni egyetemlegesen az alpereseket.

A ...Megyei Bíróság P. 20.123/2006/26. szám alatti ítéletével kötelezte a II. rendű alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessen meg 7.711.248.- forintot, annak 2005. február 23. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamatait, valamint 737.770.- forint perköltséget. Ezt meghaladóan elsősorban az I. rendű alperessel szemben előterjesztett felperesi keresetet elutasította.

A Fővárosi Ítéltábla ... szám alatti végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasította. A végzése indokolásában leszögezte, hogy a perben rendelkezésre álló peradatok alapján nem lehet aggálytalanul megállapítani, hogy a felperes ingatlanában bekövetkezett kár kivitelezési hiányosságokkal, szakszerűtlen tervezéssel, a korábbihoz képest megnövekedett építési forgalommal, vagy a felperes épületeinek kivitelezési hiányosságaival, illetve az ingatlan nem megfelelő vízelvezetésével van-e okozati összefüggésben.

Elsősorban a felperes köteles bizonyítani kára bekövetkezését, a II. rendű alperes jogellenes magatartását és az azok közötti okozati összefüggést és csupán ennek sikere esetén kell a II. rendű alperesnek kimentenie magát a felróhatóság alól. Az elsőfokú bíróság elmulasztotta a Pp. 3. § (3) bekezdése által, a bizonyítás körében előírt tájékoztatási kötelezettségének teljesítését annak tisztázása körében, hogy a felperes keresetét milyen tényekre alapozza.

Ugyanakkor nem értékelhető II. rendű alperes terhére az, hogy nem került bizonyításra, hogy úgy járt el a kivitelezés során, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. Nem mellőzhető a szakértők tárgyaláson történő meghallgatása, a szakvélemény hiányosságai pótlásának megkísérlése. A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak mindenekelőtt fel kell hívnia a felperest keresete pontosítására abban a körben, hogy - akár vagylagosan - milyen okokra vezeti vissza kára bekövetkezését, ezeket melyik alperes terhére értékeli, továbbá lehetővé kell tenni az alperesek részletes ellenkérelmének előterjesztését. Ezt követően az elsőfokú bíróságnak meg kell határoznia a bizonyításra szoruló tényeket, és részletesen tájékoztatni kell a feleket ezek köréről, a bizonyítási teherről, valamint a sikertelen bizonyítás jog következményeiről. Majd le kell folytatni a felajánlott bizonyítást, amelynek során nem mellőzhető annak tisztázása, hogy mely ok, vagy mely okok együttesen vezettek a felperes épületeinek károsodásához, a II. rendű alperes a kivitelezést a terveknek megfelelően, a szakmai szokásokat betartva végezte-e el. Tisztázandó, hogy az épületkárok maradéktalan kijavítása esetében az ingatlanon következik-e be értékcsökkenés, amennyiben igen, annak mi az oka. Ugyancsak vizsgálni kell, hogy a II. rendű alperes az I. rendű alperes megbízottjaként járt-e el, vagy fordítva.

A megismételt eljárásban a felperes kereseti kérelmét akként módosította, hogy az előzetes bizonyítási eljárásban beszerzett szakértői vélemény összezszerűségét és az abban meghatározott 10 %-os felperesi közrehatást figyelembe véve kérte kötelezni I. és II. rendű alpereseket egyetemlegesen kártérítésként a perbeli ingatlan helyreállítási, javítási költségeinek 90 %-a, valamint az értékcsökkenés 90 %-a, annak 2005. február 23. napjától a törvényes kamatai és perköltségei megfizetésére.

Az I. rendű alperessel szemben az alperes és az UKIG közötti megbízási szerződés alapján arra figyelemmel terjesztette elő kereseti kérelmét, hogy az I. rendű alperesnek folyamatos ellenőrzési kötelezettsége volt mind a tervezés, mind a kivitelezés folyamán.

II. rendű alperessel, mint kivitelezővel szemben tartotta fenn a kártérítési igényét.

Jogellenes magatartásként azt jelölte meg, hogy a kivitelezés során a kivitelezésben részt vevő átlagosnál nagyobb teherbírású tehergépkocsik, valamint az egyéb munkagépek ún. dinamikus terhelése a perbeli ingatlanon lévő épületekben károkat okozott, illetve a szakértői vélemények tükrében hivatkozott arra, hogy a tervezés nem tért ki az építkezés környezetében lévő ingatlanok állapotfelmérésére jogszabályi kötelezettség ellenére sem.

Az I. rendű alperes a felperesi kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy szerződéses viszonyban a II. rendű alperessel, a kivitelezővel nem állott, megbízottként járt el az UKIG-gel kötött szerződés alapján, így mint megbízott a megbízó érdekkörében nem felel, a megbízó kártérítési felelőssége állhat fenn esetlegesen. Jogellenes magatartásra az I. rendű alperes részéről nem került sor.

Hivatkozott továbbá arra is, hogy a felperes a kárelhárítási-kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, amikor nem jelezte időben a károsodások megjelenését az I. rendű, illetve II. rendű alperes felé.

A II. rendű alperes ugyancsak a kereset elutasítását kérte. Mind a jogalap, mind az összecszerűség tekintetében vitatta a felperesi keresetet.

Előadta, hogy a kivitelezési munkálatok során a beszerzett tervdokumentációnak megfelelően úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.

Az építkezésben az ilyen jellegű útépitési munkálatoknál szokásos géppark vett részt. Megítélése szerint nem hanyagolható el, hogy a perbeli ingatlant korábban is érték jelentős dinamikus hatások a kamion forgalom folytán. Hivatkozott arra, hogy a kamionforgalom az elkerülő út építése során is tovább zajlott, így annak dinamikus hatása nem hanyagolható. Meg kell határozni, hogy milyen mértékben felelős a dinamikus hatásfokért a kamion forgalom, illetve maga az útépitési munkálatok. I. rendű alperessel megegyezően nyilatkozott a felperes kárenyhítési, kárelhárítási kötelezettsége körében.

A II. rendű alperesi beavatkozó ugyancsak a felperesi kereset elutasítását kérte.

A megismételt eljárásban a megyei bíróság az előzetes bizonyítási eljárás során beszerzett szakértői vélemény kiegészítését rendelte el. és ... igazságügyi szakértők a szakértői véleményük kiegészítésében kifejtették, hogy a tervdokumentáció részét képezte a talajmechanikai szakvélemény. Ez a talajmechanika azonban csak a terv által érintett útépitési területtel foglalkozik, nem terjed ki a környező ingatlanok helyzetére, így a felperesi ingatlanra sem. Az ú

melletti ingatlanokra vonatkozó talajmechanika hiányán túl nem készült állapotrögzítés sem az útépités környezetében lévő épületeknél. A jelentős kivitelezési munkák megkezdése előtt tisztázni kellett volna előre, hogy a 4-5 méter feltöltés, a megnövekedett járműforgalom, a nagyméretű földmű építése a kivitelezés közvetlen környezetében lévő épületekre milyen hatást gyakorol. Így vizsgálni kellett volna a vízkiszorítást, a talajvízszint változást, a talajtömörödés, konszolidáció hatásait, és az építési rezgés hatásait. A talajmechanikai és útépitési helyszínrajzokon nincsenek a szomszédos ingatlanok, önálló épületek feltüntetve. A terv nem vesz tudomást ezekről. Indokolt lett volna tisztázni, hogy a környezetben milyen épületek vannak, azoknak milyen az állapotuk, ezt az állapotot rögzíteni kellett volna. Az építkezés közben és után ezt az állapotot figyelni kellett volna, a változást, illetve változásokról folyamatosan naplót kellett volna vezetni.

Szakértői szempontból azt tisztázni, hogy a repedések indulása, keletkezése közvetlenül az út építéséhez köthető-e, szinte lehetetlen, ugyanakkor a szakértők személyes meghallgatásuk során megerősítették, hogy a károsodások jellegéből, állapotából arra lehetett következtetni, hogy azok a szakértői első szemlét megelőző rövid időn belül keletkeztek, azok összefüggésben vannak az útépitéssel. A tárgyi ingatlan vízháztartása változott, a közvetlenül megépülő több méter gátszerű építménytől növekedett a terep terhelése, az alatta lévő vízkiszorítást fokozva. A geotechnikai fejezetben meghatározott tömörségi megfontolások miatt az építkezés során jelentős tömörítő hengerjárat-számnak kellett lennie.

Leszögezték a szakértők, hogy tény, hogy az útszakasz korábban is ki volt téve kamionforgalomnak. Lényeges különbség az, hogy általános kamionforgalomban, amikor a szállítmányok egy töredéke olyan áru, amely a jármű teljes teherbíró képességét kihasználja, és sokszor még üres, vagy csak részbe rakott járművek közlekednek, ezzel szemben a kivitelezés alatt, a viszonylag rövid időtartam alatt valószínűleg határig, vagy annak közelében terhelt járművek közlekedtek nagy mennyiségben, illetve fordulással. A kettő terhelés szempontjából nem összevethető.

Hivatkoztak a szakértők az utak építésének, forgalomba helyezésének és megszüntetésének engedélyezéséről szóló 15/2000. (XI. 16.) KÖVIM rendelet 1-2. §-ára, illetve annak 2. számú mellékletben foglaltakra, mely jogszabály érintett ingatlan tulajdonosoknak tekinti az ilyen jellegű építkezéseknél azon ingatlanokat, ahol az 1. §-ban meghatározott építés területével közvetlenül határos az ingatlan, illetve a kapubejárója az úthoz csatlakozik. Az út műszaki leírásának pedig fel kell tüntetni az érintett épületeket és egyéb építményeket is. A felperesi ingatlan az érintett ingatlanok körébe tartozik, így a tervezés során ezen fenti jogszabály megsértésével mellőzték a felperesi ingatlant a tervdokumentációból.

Az megállapítható volt az építési naplóból, hogy a kivitelezést a műszaki ellenőri bejegyzések alapján a terveknek megfelelően végezték.

Az értékcsökkenés tekintetében kifejtették, hogy az épület tartószerkezeteiben bekövetkezett kedvezőtlen változások, repedések, tönkremenetelek nem tartoznak a normál felújítás kategóriába. Ezen események bekövetkezése még maradéktalan helyreállítást követően is csökkentik az épületek, ezzel együtt az ingatlanok értékét, vagyis önmagában a javítottság ténye is értékcsökkentő tényező.

A megyei bíróság a II. rendű alperes kérelmére az ügyben útépitési szakértőt vont be. ... igazságügyi szakértő szakvéleményében leszögezte, hogy a perbeli esetben az ingatlan épületeiben jelentkező károsodást az építési forgalom okozhatta. Egyetértett a szakértő ... és ... igazságügyi szakértő nézeteivel. Véleménye szerint az építkezés során figyelembe véve a geotechnikai adatokat, az épületkárokat a nehéz forgalom megnövekedéséből adódó dinamikus rezgéseken kívül a talaj adottságai is előidézték. Leszögezte, hogy az ingatlanban bekövetkezett károsodások okozati összefüggésben állnak a perbeli ingatlan közelében a ...határátkelő szakaszán létesült elkerülő út építési munkálataival. Az építési forgalom dinamikus rezgéseket kelthetett az épületben, ennek nagysága csak építési ütemterv, és organizációs terv birtokában határozható meg pontosan. Tényként kezelte, hogy az építési forgalom során a nehéz forgalom nagyságának növekedése tapasztalható. Előadta a szakértő személyes meghallgatása során, hogy a perbeli adatok nem elégségesen ahhoz, hogy a szakértő pontosan meghatározza az építési forgalom által keltett dinamikus rezgések nagyságát. Leszögezte azonban, hogy az építési forgalom mindenféleképpen a haladó nehéz forgalom növekedését jelenti. Megállapította, hogy az építkezést megelőző időszakban ugyan fokozatosan növekvő tendenciát mutatott a nehéz forgalom, azonban ez csak a teljes forgalom 20 %-át tette ki. A nehéz forgalom az, amely a dinamikus hatásokat okozza. Koncentráltan mozgó nehéz forgalom pedig az építés idején hatott az épületre. A beruházás megvalósítása az ingatlanra befolyó csapadékvíz mennyiségét nem növelhette. Megállapította, hogy felléphetnek vízmozgással, víztelenítéssel kapcsolatos hatások is.

A személyes meghallgatásuk során ... és ... igazságügyi szakértők előadták, hogy a kiegészítő szakértői vélemény elkészítésekor is megtekintették az ingatlant. Megállapították, hogy lényegében az útépitési munkálatok befejezését követően további újabb károk az ingatlanon nem jelentkeztek.

... személyes meghallgatása során előadta, hogy egyértelműen meg tudta állapítani, hogy dinamikus forgalomban jelentkeznek olyan hatások, amik károsítják az épületeket. Megállapítható volt az is, hogy az útépités során megnőtt a forgalom. Korábban inkább álló forgalom volt jellemző, most pedig dinamikus hatások voltak az

útépítés során. A károsodásokat pedig egyértelműen a dinamikus forgalom, a dinamikus hatások okozták.

A korábbi kamionforgalom is nehézforgalomnak minősül. Ez a terület korábban forgalmi szempontokból is kifejezetten nagy forgalmú területnek minősült. Ugyanakkor az építkezés során teherautókat használtak az anyag odaszállítására, a föld elszállításra, valamint maguknak a nehéz gépeknek a munkája, a hengereknek, aszfaltozó, tömörítő berendezéseknek is egyértelműen rezgő hatása van. El lehet mondani, hogy lényegében az épület előtt, annak követlen közelében zajlott az egész építkezési folyamat.

Leszögezték a szakértők, hogy arra tekintettel, hogy az épület közelében egy jelentős feltöltésre is sor került, a környék vízháztartása is nagyban megváltozik. A nagyméretű repedések éppen arra utalnak, hogy azokat az altalaj süllyedése okozta.

... szakértő megállapította, hogy a per során bizonyítást nyert, hogy az átmenő forgalom önmagában nem okozott kárt az épületben korábban. Az útépítés forgalma egyértelműen okozhatta ezeket a károkat, és annak vizsgálata során, hogy felmerült-e bármi más olyan körülmény, amely indokolta a károk kialakulását, a szakértő saját területén kijelentette, hogy nem volt más ilyen körülmény, ami felmerült, mint a károkozó tényező. Az általános tapasztalat viszont egyértelműen az, hogy az útépítés maga károkat okoz akár az útburkolatban, ahol az útépítés folyik, illetve a környező ingatlanokban, a terhelés, a tömörítés hatására már önmagában és ezzel számolni is kellett.

A szakértők egyöntetűen kifejtették, hogy a károsodás teljes átmenő forgalom, tehát kamionforgalom hiányában is létrejött volna. Önmagában a forgalom növekedés ... szakértő szerint a perbeli ingatlanon egyszerre ilyen mértékben jelentkező károkat önmagában nem okozhat.

A Ptk. 339. § -a értelmében, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.

A Ptk. 350. § (1) bekezdése értelmében a megbízott által ilyen minőségben okozott kárért a károsult harmadik személlyel szemben a megbízó a megbízottal egyetemlegesen felelős. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy őt a megbízott megválasztásában, utasításokkal, ellátásában és felügyeletében mulasztás nem terheli.

A megyei bíróság a perbeli okirati dokumentumok alapján tényként állapította meg, hogy a felperesi ingatlan közelében zajló ... - Országhatár közötti útszakasz bővítése, illetve elkerülő útszakasz építése kapcsán az Útgazdálkodási és Koordinációs Igazgatóság egyrészt megbízási szerződést kötött az I. rendű alperes jogelődjével, aki

a megbízási szerződés értelmében lényegében a teljes építési munkát lebonyolításával, ellenőrzésével volt megbízva. A teljes építkezés során lényegében az UKIG nevében, érdekében járt el. Ugyanakkor az UKIG a II. rendű alperessel kötött vállalkozási szerződést az útépitési munkálatok kivitelezésére.

A II. rendű alperes volt az, aki az útépitési munkálatok tervezését megrendelte. Az I. rendű alperes jogelődjének pedig kifejezett feladata volt a megbízási szerződés értelmében a tervezési munkálatokhoz az adatszolgáltatás, annak figyelemmel kísérése, ellenőrzése az esetleges hiányok pótoltatása. Ezt erősíti, hogy a tervdokumentációban szerepel, hogy a tervező a szükséges egyeztetéseket az I. rendű alperes jogelődjével folytatta le.

A beszerzett okirati dokumentumok, valamint a szakértői vélemények alapján tényként állapította meg a bíróság azt is, hogy a II. rendű alperes a kivitelezési munkálatok során a tervezési dokumentációban foglaltakat betartotta, a kivitelezés a tervdokumentációban foglaltak szerint készült el.

A beszerzett útügyi, statikai és építészeti szakértői vélemények értelmében ugyanakkor tényként állapította meg a bíróság azt, hogy magának az útépitési munkálatoknak egyrészt a dinamikus forgalmat növelő hatása, másrészt magából a kivitelezésből eredő dinamikus hatások és a vízkészletre gyakorolt hatások a perbeli ingatlanon épületszerkezeti károsodásokat okoztak.

Az eljárás során meghallgatott tanúk, aki érdektelennek és elfogulatlanak tekinthetők, egyezően adták elő azt, hogy az útépitési munkálatok megkezdését megelőzően a perbeli ingatlanon esetlegesen hajszálrepedések fordultak elő. Előadták a tanúk azt is, hogy az útépitési munkálatokat megelőzően a kamion forgalom szinte folyamatos volt a perbeli épület előtt, azonban ez a kamionforgalom ritkán haladt gyorsan a határátkelésre figyelemmel, inkább az volt a jellemző, hogy a kamionok megálltak, pár métert gurultak, majd ismét várakoztak. Az építkezés ideje alatt tehergépjárművekkel földszállítás zajlott, illetve az útépitésnél használatos nehéz munkagépek mozogtak, és végeztek munkát az ingatlan közelében. Ezen gépjárművek hatására az épületekben remegés, rezgés volt érzékelhető, amely korábban nem volt jellemző. Az útépitési munkálatok megkezdését követően jelentkeztek az épületekben olyan nagyságú repedések, amelyek miatt pl. a szerelőhelyek egyike olyan veszélyes állapotba került, hogy ott a felperes tovább nem is végzett munkát. ... tanú előadta, hogy a kamionoknál nem volt olyan mértékű rezgés, mozgás, mint az útépités során. Ahogy elkezdődött az útépités, egyértelműen akkor kezdődtek a károsodásoknak, a repedéseknek a kialakulása. Többször hallotta a tanú, hogy felperes jelezte ezeket a problémákat a kivitelezőknek, akik azzal hárították azt, hogy el lesz intézve. A tanú

előadta, hogy a kamionforgalomhoz képest az útépités során nagyobb lett a forgalom, ugyanis a kamionforgalom már az építkezést megelőző időszakban lecsökkent.

... előadta, hogy a büfé helyiségben és az autószerelő műhelyben járt. Az építkezés során, amikor a nagy kocsik földekkel megrakodva jöttek, akkoriban repedeztek meg a falak. A járművektől remegés volt tapasztalható az épületben. Ezelőtt ezt nem tapasztalták, nem volt olyan túl nagy a kamionforgalom, illetve a kamionok nem mentek gyorsan, mert szinte mindig sor állt a határon. A munkagépek 50-100 méterre dolgoztak az épülettől, ott jártak el az épület előtt, hordták a földet. Pár milliméter vastag repedések alakultak ki a büfében és műhelyben is, illetve a családi házban is.

... tanú előadta, hogy az ingatlanon a lakóépületben felújítási munkálatokat is végzett. Napi szinten jár a perbeli ingatlanon, ismeri mind a büfét, mind a szerelőműhelyt, mind a lakást. Az útépitési munkák megkezdésével a büfén, a házban repedések jelentek meg, a kis műhelyben is repedések lettek, leomlott a vakolat. A házban a szobákban, az utcáfronti szobákban ujjnyi repedések jelentkeztek, ezeket a tanú renoválta. Az útépitési során nagy volt a forgalom, ugyanis az ingatlannal szemben volt a kijárat a munkaterületről, földet hordtak, munkagépek dolgoztak ott, gyalog úthengerek. Inkább csak munkagépek jártak akkoriban a területen, átmenő forgalom nem volt.

Figyelemmel arra, hogy a tanúvallomások valamint az építésügyi, illetve statikus szakértői vélemények között összhang mutatkozik abban, hogy a tanúk előadták, hogy korábban károsodások, repedések az ingatlanon nem voltak fellelhetők a kamionforgalom ellenére sem, majd az útépitési munkálatok megkezdését követően azok folyamatosan jelentkeztek, a szakértők pedig azt tapasztalták, hogy a szemlét megelőző rövid időn belül alakulhattak ki ezek a károsodások, így a megyei bíróság tényként állapította meg azt, hogy a perbeli ingatlanon a szakértői véleményben feltárt károsodások a II. rendű alperes által végzett útépitési munkálatok során keletkeztek. Az útépitési munkálatokkal lényegében együtt jár olyan gépjármű park használata, illetve munkagép park használata, amely nehéz forgalomnak minősül, illetve mozgása során dinamikus hatásokat kelt az altalajban, amely dinamikus hatások, ún. rezgések károsodásokat okoznak.

Így a felperesi ingatlanon bekövetkezett károsodásokat az útépitési munkálat során jelentős mértékben megnövekedő, intenzív módon jelentkező dinamikus hatások okozták, amely teljes egészében az útépités következménye. Nem látta indokoltnak a bíróság a kamionforgalom károsító hatásának figyelembe vételét, hiszen egyértelmű peradat van arra, hogy az útépitést megelőzően károsodások a jelentős kamionforgalom mellett sem jelentkeztek.

A felperes az ingatlanban bekövetkezett kára mértékét az előzetes bizonyítási eljárás során beszerzett szakértői véleménnyel igazolta.

A megyei bíróság e tekintetben a szakértői véleményt aggálytalannak fogadta el, mivel az részletesen feltárta a hibákat, azok javítási módját, és a javítás költségeire részletes költségvetést tartalmaz. A megyei bíróság a perbeli ingatlan értékcsökkenését is elfogadta a szakértői véleményben foglalt összecszerűségben, mivel 2005-ös árszinten, a perbeli ingatlanon lévő felülepítmények ismeretében a szakértői véleményben foglalt forgalmi érték a helyben kialakult értékviszonyoknak megfelel.

A felperes a kára bekövetkeztén túl a szakértői vélemények alapján igazolta az okozati összefüggést a II. rendű alperes tevékenysége, és a perbeli ingatlanban bekövetkezett károsodások között.

A II. rendű alperes hivatkozott arra, hogy a kivitelezési munkák során úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.

A megyei bíróság a II. rendű alperes ezen védekezését nem osztotta, figyelemmel arra, hogy a szakértői vélemények rávilágítottak, hogy a II. rendű alperes a tervezési munkálatok során nem tett eleget azon jogszabályi kötelezettségének, mely szerint a tervezésnek ki kellett volna terjednie az építkezéssel határos ingatlanokra, így a felperesi ingatlanra is, annak állapot fölmérése meg kellett volna, hogy történjen, illetve vizsgálni kellett volna, hogy az építkezés az épületre milyen hatással lesz.

A II. rendű alperes jó munkaszervezéssel, esetlegesen elkerülő útszakaszok felkutatásával, igénybevételeivel gondoskodhatott volna arról, hogy a perbeli ingatlant ne ilyen mértékű és intenzitású dinamikus hatások ériék.

A megyei bíróság megítélése szerint ugyanakkor a felperesi ingatlan tulajdonosára nem háríthatóak át azok a károk, amelyek az ingatlanán ezen útépitési munkálatok nélkül nem következhetek volna be.

A megyei bíróság az okozati összefüggés körében elutasította a II. rendű alperes bizonyítási indítványát a tekintetben, hogy a beszerzett ügyi szakértői vélemény további kiegészítése illetve megismétlése szükséges annak kimunkálása érdekében, hogy a felperesi ingatlanon bekövetkezett károsodásokért mennyiben tehető felelőssé a kamionforgalom, mint dinamikus hatás, illetve az útépitési munkálatok dinamikus hatása.

A megyei bíróság a beszerzett tanúbizonyítás alapján azt állapította meg, hogy a kamionforgalom dinamikus hatása az épületben károsodásokat nem okozott. A

károsodások az útépitési munkálatok megkezdésével és folytatásával jelentek meg, illetve fokozódtak, és azt, hogy elsősorban a károsodások bekövetkeztéért az útépitési munkálatok dinamikus hatása felelős, a beszerzett szakértői vélemények is megerősítették.

Az összecszerűség tekintetében a megyei bíróság aggálytalannak tekintette a perben beszerzett igazságügyi építésügyi és statikus szakértői véleményt. A kár mértékét a szakértői vélemény 5.711.248.- forint összegben állapította meg áfával növelt értéken, részletesen kimunkálva, hogy a kár elhárításához milyen munkálatok elvégzése, illetve milyen tervezési munkálatok szükségeltettek. E körben nem fogadta el a megyei bíróság a II. rendű alperes azon előadását, hogy a tartalék keret nem fogadható el a szakértő által megállapított 25 %-ban, hanem azt a gyakorlatban is meghatározott 10 %-ban kell elfogadni. A II. rendű alperes ugyanis e tekintetben a szakértői bizonyítási indítványát az utolsó tárgyaláson terjesztette elő annak ellenére, hogy a szakértői vélemény már 2005. évben az előzetes bizonyítási eljárás során elkészült. Ugyancsak nem fogadta el a megyei bíróság a II. rendű alperes bizonyítási indítványát az értékcsökkenés tekintetében, mivel a megyei bíróság e körben a forgalmi értékmeghatározást a helyben kialakult árviszonyokra is figyelemmel aggálytalannak fogadta el, a szakértők pedig az értékcsökkenés mértékét nem határozták meg eltúlzottan, és az értékcsökkenés fennálltának is kellő indokát adták.

Kifejtették, hogy a felperesi ingatlanon bekövetkezett károkért 10 %-ban az építési hiányosságok és egyéb, felperes oldalán értékelendő okok tehető felelőssé, így a megyei bíróság lényegében a felperesi kereset leszállításra is figyelemmel a szakértők által megállapított kijavítási költség és értékcsökkenés 90-%-ában határozta meg a kár összegét.

Hivatkozott I. és II. rendű alperes arra, hogy a felperes a kárenyhítési, illetve kárelhárítási kötelezettsége körében nem tett meg minden tőle elvárhatót akkor, amikor az építkezés során, a károk jelentkezésekor nem fordult azonnal a kivitelezőhöz, illetve a megrendelő megbízottjához. Tényadat merült fel arra, hogy a felperes a károk megjelenését követően a polgármesteri hivatalhoz fordult a károk felmérése, illetve a kártérítés tekintetében, és a polgármesteri hivatal tájékoztatásának megfelelően magánszakértői véleményt, illetve előzetes bizonyítási eljárás keretében szakértői véleményt szerzett be a károsodások felméréséről, azok bekövetkezésének okairól.

Adat merül fel továbbá arra, hogy a felperes levelet intézett a II. rendű alpereshez, amely levélre a II. rendű alperes nem reagált a per megindítását megelőzően.

A magánszakértői vélemény beszerzésére lényegében még az építkezés, az útépitési munkálatok kivitelezése során sor került.

Mindezekre figyelemmel a megyei bíróság nem látta indokoltnak a felperes terhére a kárenyhítési, illetve kárelhárítási kötelezettsége elmulasztásának megállapítását, mert a megyei bíróság megítélése szerint a laikus felperes - az útépités rövidebb időtartamára is figyelemmel - időben megtette a szükséges intézkedéseket.

Amennyiben a felperes a károk megjelenését követő még rövidebb időn belül jelezte volna problémáját az alperesek felé, a kár elhárítása akkor sem volt várható az alperesektől, figyelemmel arra, hogy az útszakértői vélemény értelmében a károk bekövetkezéséért 50 %-ban maga az útépitést végző tömörítő gépek rezgő hatása volt felelős, amely rezgő hatást az építkezés során az alperesek nem tudták volna semmiféleképpen kikerülni.

Hangsúlyozza ugyanakkora megyei bíróság, hogy az, hogy ezen útépitési munkálatokkal általánosságban is együtt járnak ezek a rezgőhatások, nem mentesítik a kivitelezőket azon felelősség alól, hogy az útépités környezetében az egyéb tulajdonban lévő tárgyakban ennek okán bekövetkezett károkat megtérítsék.

Az I. rendű alperes felelőssége a Ptk. 350. § (1) bekezdése alapján fennáll, hiszen a megbízó és a megbízott felelőssége egyetemleges. A felperes ebben a körben szabadon választ, hogy a megbízóval, a megbízottal, avagy egyetemlegesen mindkettőjükkel szemben fordul igénye érvényesítése iránt.

I. rendű alperes jogelődje a tervezési, kivitelezési eljárás során, mint a megrendelő megbízottja nem járt el kellő körültekintéssel, amikor a szomszédos, illetve a közelben lévő épületekre nem terjesztette ki a tervezési munkálatokat.

I-II. rendű alperes egyetemleges felelősségét a kártérítés tekintetében a bíróság arra figyelemmel állapította meg, hogy ugyanazon munkálatok tekintetében az I. rendű alperes, mint a megrendelő megbízottja felel, míg a II. rendű alperes, mint kivitelező tartozik helytállni a kártérítési felelőssége alapján.

Mivel az alperesek felelőssége nem választható el, ezért a megyei bíróság egyetemlegesen kötelezte az alpereseket a felperes kárának rendelkező részben írt összegben történő megtérítésére.

Az építész szakértői vélemény a kár összegszerűségét 2005. február 23. napjával állapította meg, így a megyei bíróság a felperes kamatkövetelését ezen időponttól tartotta megalapozottnak. A kamat mértékét a megyei bíróság a Ptk. 301. §-a alapján állapította meg.

Az I-II. rendű alperesek túlnyomórészt pervesztesek lettek, ezért a megyei bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte I. és II. rendű alpereseket egyetemlegesen a felperes részére 275.770.- forint felmerült költség megfizetésére, melyből 92.000.-

forint a magánszakértői vélemény beszerzésének költsége, még 183.770.- forint az előzetes bizonyítási eljárásban a felperes által előlegezett szakértői díj.

Ezen túlmenően kötelezte a bíróság az alpereseket egyetemlegesen 340.000.- forint + áfa, összesen 425.000.- forint ügyvédi munkadíj megfizetésére is, igazodva a pertárgy értékéhez, valamint a pernyertesség-pervesztesség arányához.

A jelen peres eljárásban a felperes személyes költségmentessége folytán nem került sor illeték lerovására, ezért a megyei bíróság I. és II. rendű alperest egyetemlegesen kötelezte az állam javára 416.400.- forint eljárási illeték megfizetésére.

A peres eljárás során a felperes személyes költségmentessége folytán az állam 137.265.- forint szakértői perköltséget előlegezett, melynek megfizetésére ugyancsak a pervesztes I. és II. rendű alperest kötelezte a bíróság.

Az illeték összege a felperes javára megítélt kártérítés összegéhez igazodik, míg az állam által előlegezett perköltség teljes összegének megfizetésére kötelezte a bíróság I. és II. rendű alperest, figyelemmel a pervesztesség túlnyomó arányára, valamint arra, hogy a szakértői vélemények beszerzésére elsősorban a jogalap tekintetében, és nem az összecszerűség tekintetében került sor.

A le nem rótt egyéb illetéket a felperes személyes költségmentessége folytán az állam viseli, míg az egyéb költségeiket a peres felek maguk kötelesek viselni.

A fellebbezési lehetőség a Pp. 233. §-án, a tájékoztatás a Pp. 256/A és 73/A §-án alapul.

Balassagyarmat, 2010. február 4.

Kunné dr. Sándor Krisztina sk.
bíró